

Enheten för handel och tekniska regler
Fredrik Gisselman

YTTRANDE
2021-08-18 Dnr 2021/01159-2

Miljödepartementet

Remissvar på förslag till ändringar av EU ETS

Kommerskollegium ansvarar för frågor som rör utrikeshandel, EU:s inre marknad och EU:s handelspolitik. Kollegiets uppdrag är att verka för frihandel. Det innebär att vi verkar för fri rörlighet på den inre marknaden och för liberaliseringar av handeln mellan EU och omvärlden samt globalt.

Yttrandet inskränker sig till de delar av förslaget som berör kollegiets ansvarsområden.

Kommerskollegiums synpunkter

Kollegiet ser positivt på att EU ETS används som ett av de centrala styrmedlen för att uppnå de nya uppsatta klimatmålen. Utsläppshandel är i grunden ett effektivt styrmedel och möjliggör att utsläppsminskningar kan ske på ett kostnadseffektivt sätt.

Kollegiet välkomnar också den uppstramning som sker kring den fria tilldelningen, vilket ger goda förutsättningar för framtagande av nya produkter med lägre utsläpp.

Kollegiet anser vidare att det är positivt att förslaget inkluderar tydliga skrivningar kring att den fria tilldelningen fasas ut för de sektorer som omfattas av CBAM. Att infasningen av CBAM är synkroniserad med en utfasning av den fria tilldelningen för de varor som omfattas är avgörande för att CBAM ska kunna vara WTO-förenlig.

Kollegiet anser även att det är positivt att utsläpp från fartyg nu omfattas av EU ETS, då det åtminstone delvis innebär en internalisering av de externa effekter dessa medför. I konsekvensanalysen framgår att detta kommer att påverka handel och handelsmönster, då kostnaden för

transporter kommer att öka. De förändringar i handelsmönster som sker till följd av de ökade fartygsbränslepriserna bedöms dock leda till välfärdshöjningar eftersom prissättning av utsläppen är välfärdsekonomiskt motiverade. De förväntas därför leda till mer effektiv resurshantering och mer hållbar handel. Kollegiet vill dock erinra om att tredjeländer kan motsätta sig åtgärderna då de även avser reglera delar av transporter utanför EU:s jurisdiktion. Ett tidigare EU-förslag som avsåg inkludera utsläpp från flyg mellan EU och tredjeländer i EU:s system för handel med utsläppsrätter mötte starkt motstånd från flera länder utanför unionen. Kollegiet vill även erinra om att prissättningen av fartygsbränslen enligt konsekvensanalysen kan påverka små önationer under utveckling samt minst utvecklade länder negativt, och dessutom i större utsträckning än andra länder. I Agenda 2030, under mål 17.1, fastställs en ambition att minst utvecklade länders export, som andel av global export, ska dubblas till 2030. Kommissionen bör därför se över om det finns instrument som kan uppväga den negativa effekt förslaget innebär, för att främja att detta mål kan uppnås. Kollegiet vill också uppmärksamma om att det saknas en analys av förslagets förenlighet med WTO:s regelverk. Kommerskollegium rekommenderar att Miljödepartementet efterfrågar en sådan bedömning från Kommissionen, i synnerhet en bedömning i enlighet med GATS.

Kollegiet anser också att det är positivt att moderniseringsfonden reformeras och att det i framtiden inte ska vara möjligt att ge stöd till investeringar som relaterar till fossila bränslen. Detta förslag kan därmed även skapa förutsättningar för EU att tydligare driva krav på utfasning av subventioner till fossila bränslen internationellt.

Vidare anser kollegiet att det är positivt att förslaget lyfter problematiken som kan uppstå när nya nollutsläppstekniker utvecklas. I dagsläget finns en problematik kring att anläggningar som inte har några utsläpp utesluts ur EU ETS. Eftersom liknande varor som produceras av anläggningar med utsläpp får fri tilldelning, riskerar det att skapa en ojämn konkurrenssituation på den inre marknaden mellan anläggningar med nollutsläpp och anläggningar som har utsläpp. Kollegiet har dock inte haft möjlighet att i detalj analysera hur de föreslagna förändringarna hanterar detta problem, och kan därför inte heller avgöra om förslaget hanterar detta på ett tillräckligt sätt.

Kollegiet anser även att det är positivt att transporter och uppvärmning av byggnader ska omfattas av utsläppshandel. Detta innebär att det skapas en EU-gemensam prissignal, vilket skapar förutsättningar för att effektivt nå målen. Det leder dessutom till ett tillnärmande av koldioxidkostnader även för dessa sektorer, vilket skapar förutsättningar för företag i EU:s medlemsstater att konkurrera på mer jämna villkor.

Kollegiet välkomnar även den förändring som genomförs inom MSR, då den kommer att skapa större förutsägbarhet kring priset på utsläppsrätter, och därmed underlätta för investeringar inom unionen.

Angående förslaget kring minskningar av flygets utsläpp inom EU har kollegiet inte haft möjlighet att göra någon djupare analys. Kollegiet anser dock att det är positivt att Kommissionen nu föreslår en övergång till full auktionering av utsläppsrätter.

Ärendet har avgjorts av enhetschefen Christofer Berg efter föredragning av utredaren Fredrik Gisselman.

Christofer Berg

Fredrik Gisselman